

1 **HAJDÚ-BIHAR:**

- Berettyóújfalu
- Hencida • Komádi
- Magyarhomorog
- Mezőpeterd

2 **BORSOD-ABAUJ-ZEMPLÉN:**

- Borsodnádassd
- Arló
- Járdánháza
- Borsodszentgyörgy

3 **HEVES:**

- Heves
- Átány
- Kömlő
- Tiszánána

4 **JÁSZ- NAGYHUN - SZOLNOK:**

- Jászapáti
- Jászkisér
- Jászivány

MI RÉSZT VESZÜNK BENNE!

A hátrányos helyzetű lakosság elérése Mediátorok helye az alapellátásban

Dr. Kósa Karolina
Debreceni Egyetem
Népegészségügyi Kar

2017. február 22.

A háziorvosok az egészségügyi ellátás kapuőrei: minél több beteget el tudnak látni, annál kevesebb betegnek kell továbbmennie az ellátás magasabb szintjeire.

171 szolgáltató (68.613 ágy)
2,39 millió orvos-beteg találkozás/ év
425,4 milliárd forint/ év

**Fekvőbeteg
szakellátás**

406 szolgáltató
65,4 millió orvos-beteg találkozás/ év
130,9 milliárd forint/ év

Járóbeteg szakellátás

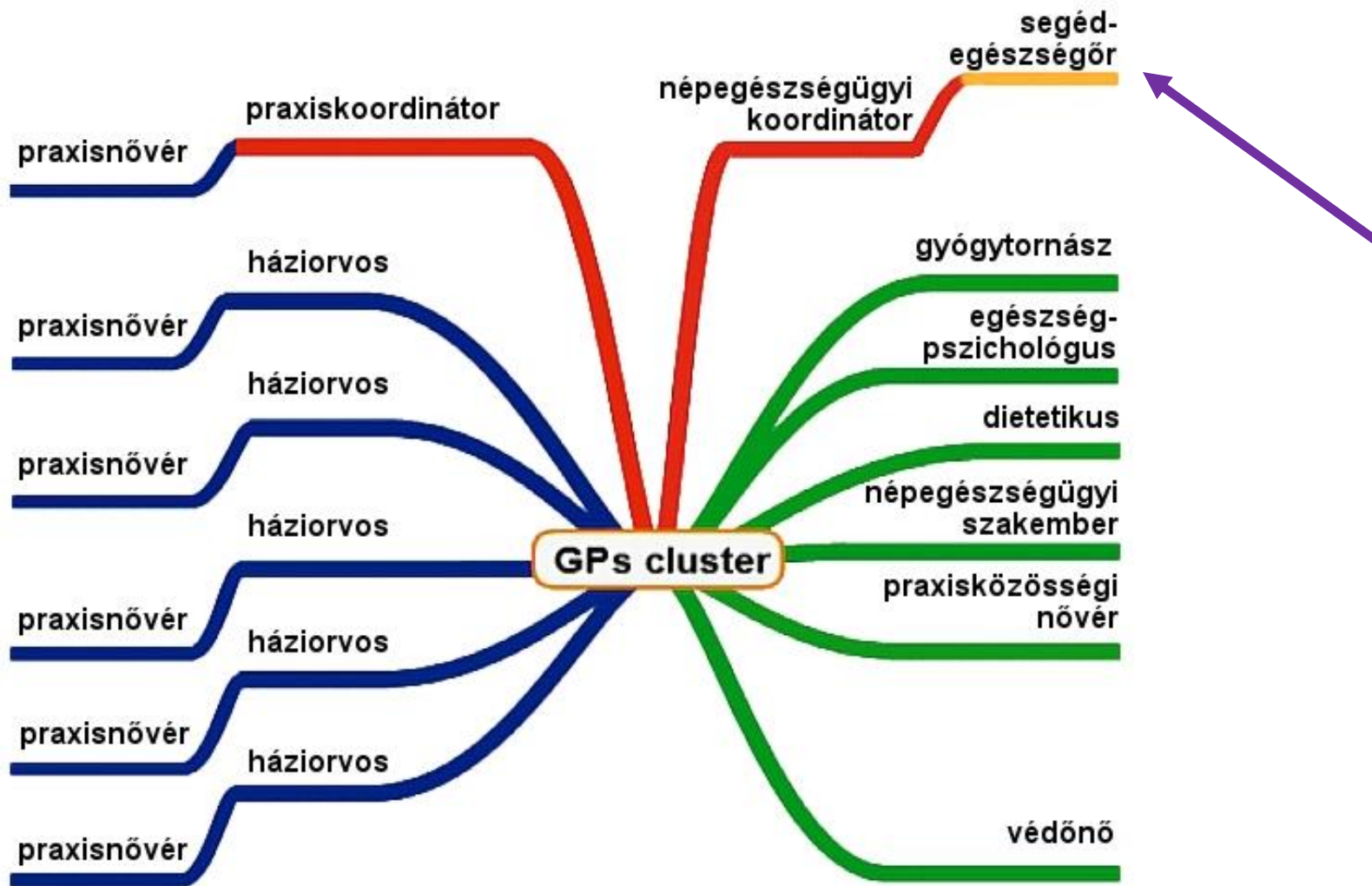
6350 háziorvosi praxis
66,9 millió orvos-beteg találkozás/ év
96,9 milliárd forint/ év

Háziorvosi ellátás

A segéd-egészségőrök a praxisközösségek teljes jogú munkatársai az Alapellátás-fejlesztési Modellprogramban

A segéd-egészségőrök feladatai illeszkedtek a Program céljaihoz

Programcéllok:

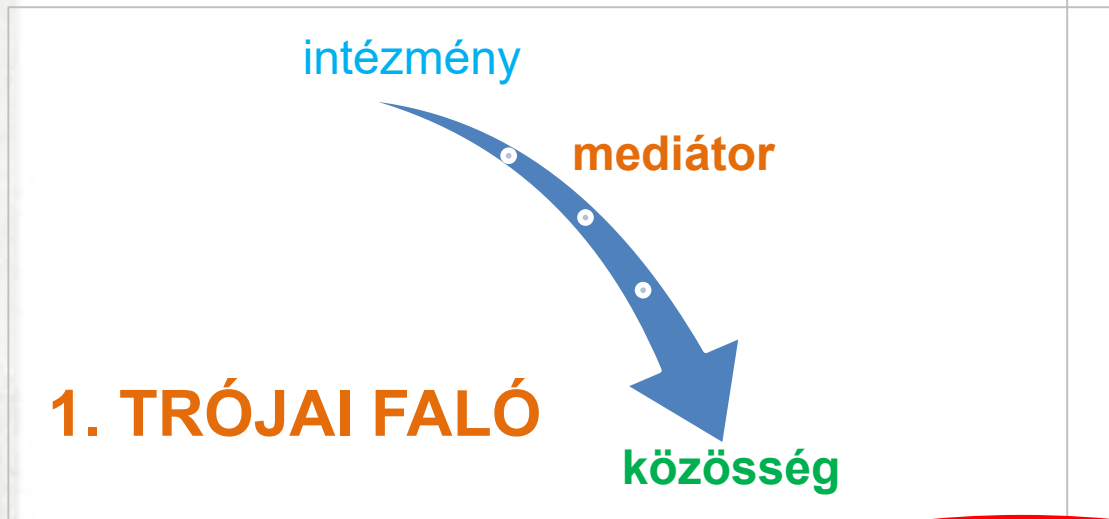
1. Megelőzésre összpontosító, közösségi orientációjú egészségügyi alapellátási modell kidolgozása és tesztelése
2. **Kiemelt figyelem a helyi hátrányos helyzetű (szegregáltan élő) közösségek bevonására**
3. A tapasztalatok alapján ajánlások kidolgozása az országos egészségpolitika számára

Segéd-egészségőrök feladatai:

- Segéd-egészségőröknek szervezett képzéseken részt vesz
- Közvetít az ellátó és a roma lakosság közt szűréseken, egészségi állapot felmérésen, életmód tanácsadáson, tanácsadásokon, felvilágosító előadásokon való részvétel növelésére
- Segíti a lakosság tájékoztatását, a prevenciós tevékenységeket, a krónikus ellátást
- Részt vesz a Programkeretében megrendezett események lebonyolításában
- Ellát minden olyan feladatot, melyet közvetlen felettese számára meghatároz
- Munkájáról beszámolót készít, munkaértekezleteken részt vesz

Segéd-egészségőrök = egészségügyi mediátorok

Segéd-egészségőrök képzései

Interkulturális egészségügyi mediáció:

- 2013. augusztus, **48 fő**, Partners Hungary Alapítvány
- 2015. augusztus, **41 fő**, Partners Hungary Alapítvány

Szakmai képzés:

- Ápolási asszisztens OKJ képzés, 2013.08–2014.06. DE KK
- Szociális gondozó OKJ képzés, **2 fő**, 2013.08–12. HBm TTT
- Ápolási és gondozási ismeretek továbbképzés, **35 fő**, 2016.04. DE KK

Célzott továbbképzések:

- 15 alkalommal, 2013-2016 közt; DE NK; minden segéd-egészségőr

Egészségfelelős képzések:

- 2016.05-06.
- 2017.01-02.

Segéd-egészségőrök munkavégzése

Álláshelyek száma: 48 (12 per praxisközösség)

Összes alkalmazott segéd-egészségőr száma: 57 fő

2013. július: 48 félállás

2017. január: 12 főállású, 20 félállású segéd-egészségőr

Adatgyűjtés:

- havi összes potenciális és a ténylegesen teljesített munkaórák száma
- a havi átlagban ledolgozott munkaórák száma;
- havi ledolgozott munkaórák száma;
- az eltávozott segéd-egészségőrök aránya a program időtartama alatt

Elemzés: leíró statisztikai elemzés

A segéd-egészségőrök alkalmazásának indikátorai

2013.07.01.-2017.01.31.

Praxis-közösség	Az alkalmazás átlagos időtartama (hónap) Max: 43	Összes ledolgozott munkaóra Max.: 41 280	Összes ledolgozott munkaóra az összes potenciális munkaóra %-ában	Eltávozott segéd-egészségőrök aránya (%)
Berettyóújfalu	28	42 880	104%	50
Borsodnádasd	34	43 680	106%	33
Heves	28	38 160	92%	67
Jászapáti	35	41 840	101%	38
Átlag	31	41 640	100	45

A segéd-egészségőrök munkavégzésének indikátorai

2013.07.01.-2017.01.31.

Praxisközösség	Az adott PK területén élő ellátottak közül egy főre jutó seő-munkapercek száma	Egészségi állapotfelmérésen résztvettek közül egy főre jutó seő-munkapercek száma	Nagy-rendezvényen résztvettek közül egy főre jutó seő-munkapercek száma
Berettyóújfalú	239	299	38
Borsodnádásd	462	489	51
Heves	450	546	63
Jászapáti	339	508	59
Összesen	372	460	53

Segéd-egészségőrök munkavégzése más munkatársakhoz képest

A munkavégzés indikátorai a Program 43 hónapja alatt	Házi-orvosok	Népeü. koordinátorok	Segéd-eg. őrök
Alkalmazás átlagos időtartama (hónap)	36	42	32
Egy páciensre jutó munkapercek száma a praxisközösségben regisztráltak közül (perc)	189	56	372
Egy páciensre jutó munkapercek száma az egészségi állapotfelmérésen részt vettek közül (perc)	0	70	460
Egy páciensre jutó munkapercek száma az egészségfejlesztési programokon részt vettek közül (perc)*	0	8	53
Ténylegesen ledolgozott munkaórák aránya (százalék)	90	97	100
A Programból kilépettek aránya (százalék)	8	0	45

* 2014. október-2015. szeptember közt

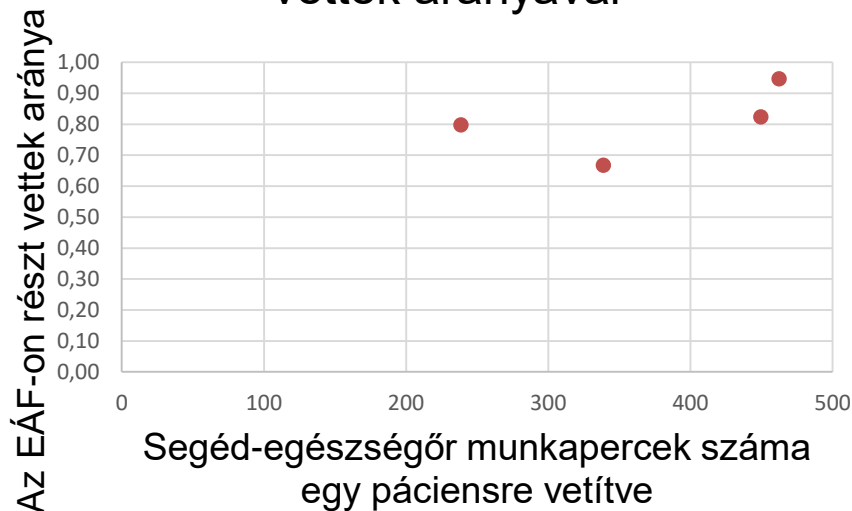
Részvételi arány hazai populációs szűréseken

	emlőrák	méhnyakrák	egészségi állapotfelmérés
2003	61%		
2009	50%	50-60%	72% (ELEF)
2014	66%	73%	62% (ELEF)
2015	45%		
2016			80% (SH/8)

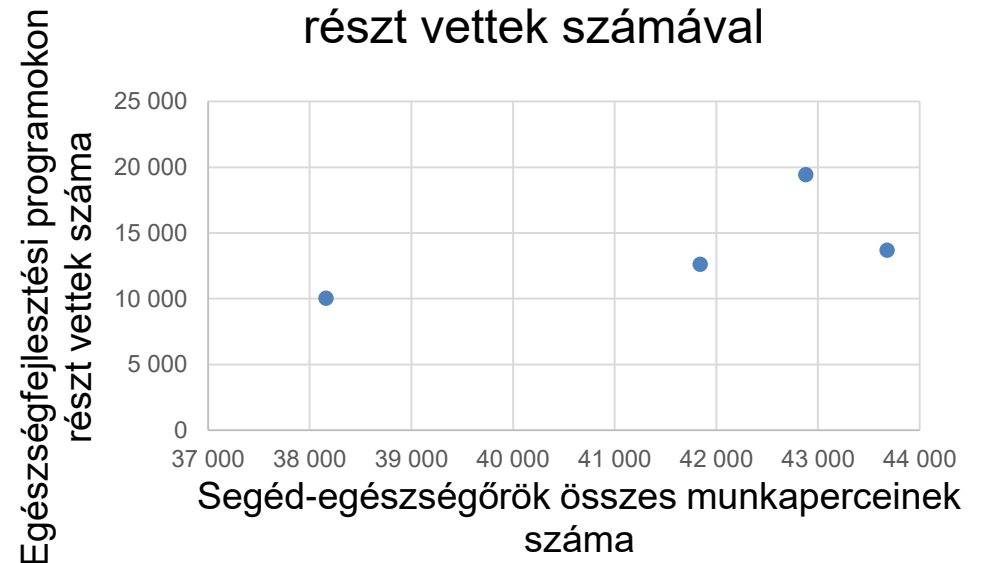
Segéd-egészségőrök munkaidejének összefüggése egyes szolgáltatások látogatottságával

Segéd-egészségőrök munkaidejének összefüggése az egészségi állapotfelvételen részt vettek arányával

Pearson-féle egzakt $r=0,549$

Segéd-egészségőrök munkaidejének összefüggése az egészségfejlesztési programokon részt vettek számával

Pearson-féle egzakt $r=0,713$

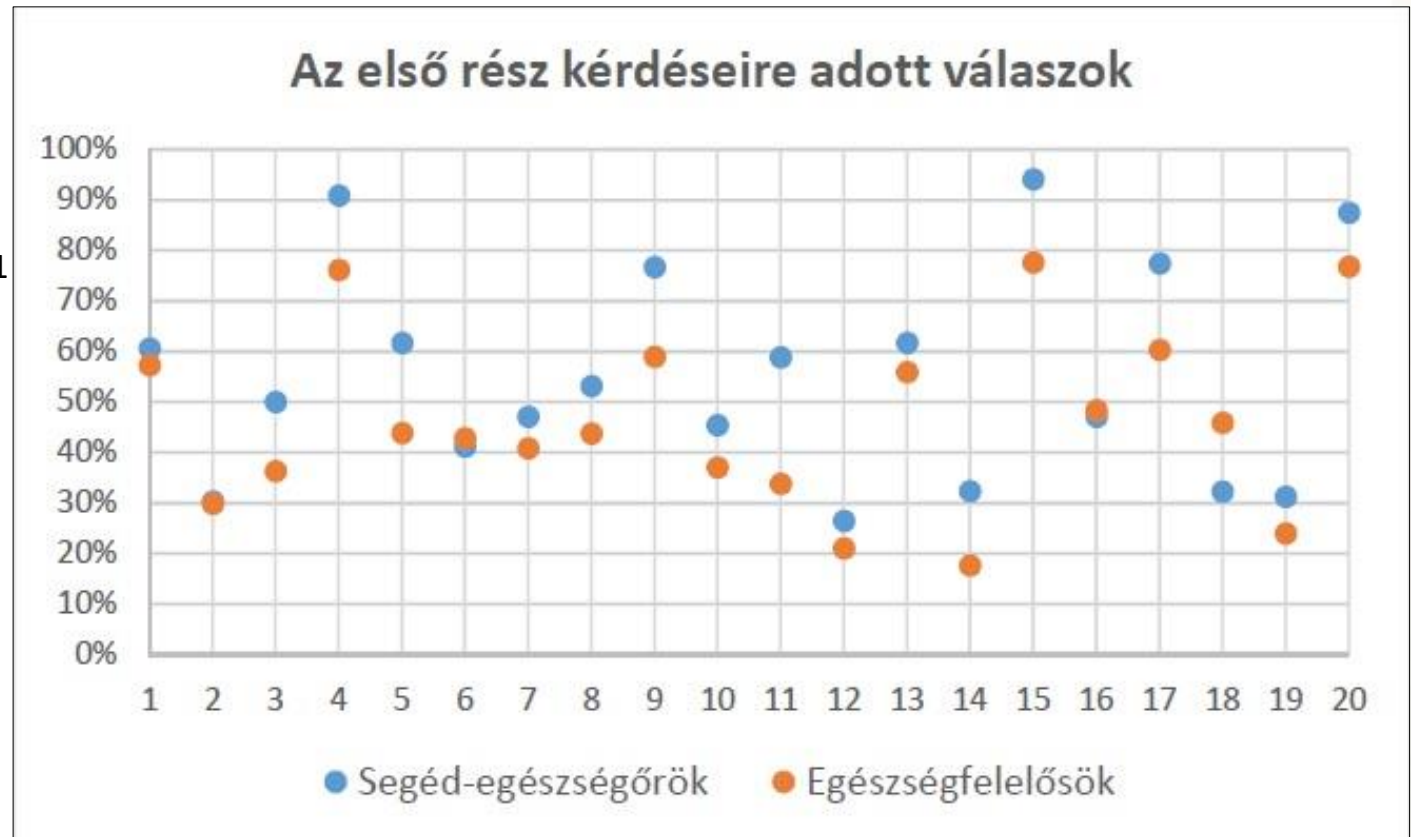
Egészségműveltség vizsgálata

- Egészségfelelősök képzéséhez kapcsolva
- Saját kérdőív létrehozása
 - 1. rész: hazai eü. kiadványok alapján: „Egészségügyi ellátás” témakör, 20 kérdés
 - 2. rész: Ellátottak számára készült tájékoztató kiadványok alapján: „Betegségmegelőzés” + „Egészségfejlesztés” témakör, 24 kérdés
- Vizsgáltak köre:
 - Összesen 165 fő: 35 segéd-egészségőr, 130 egészségfelelős
 - Nem szerint: 147 nő, 17 férfi
 - Iskolai végzettség szerint: 39% ált. isk., 43% középfokú, 18% felsőfokú
- Adatfelvétel: 2016. 05-06.; 2017. 01-02.

Az egészségügyi ellátásban használt kiadványok értése

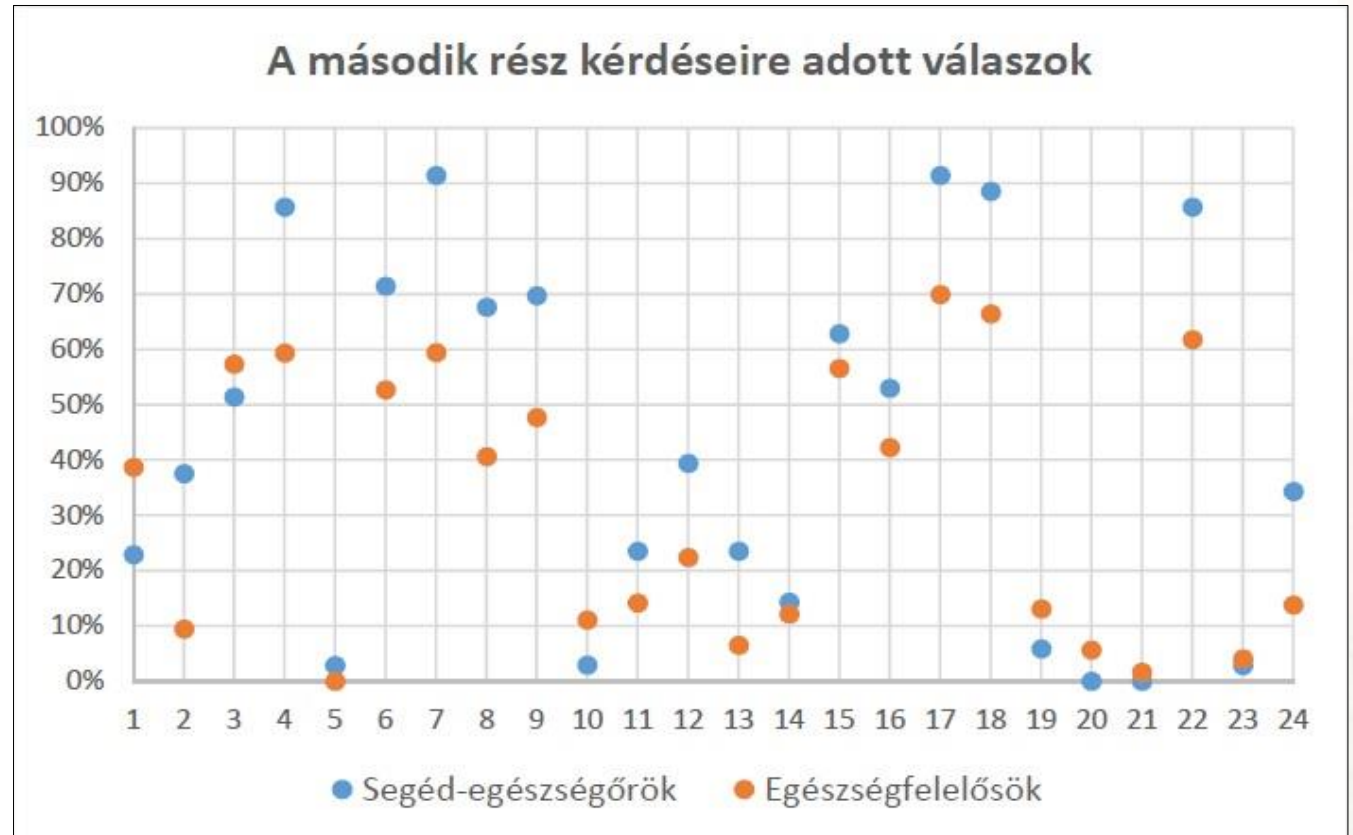
- 48%-os összteljesítmény (SD: 16%)
- A programban betöltött szerep alapján:
 - Segéd-eg.őrök: 55%
 - Eg.felelősök: 46% $p < 0,01$
- Iskolai végzettség alapján:
 - Érettségivel rendelkezők: 52% $p < 0,001$
 - Érettségivel nem rendelkezők: 44%
 - 8 általános: 42%
 - Magasabb: 52% $p < 0,001$

Betegségmegelőzési és egészségfejlesztési anyagok értése

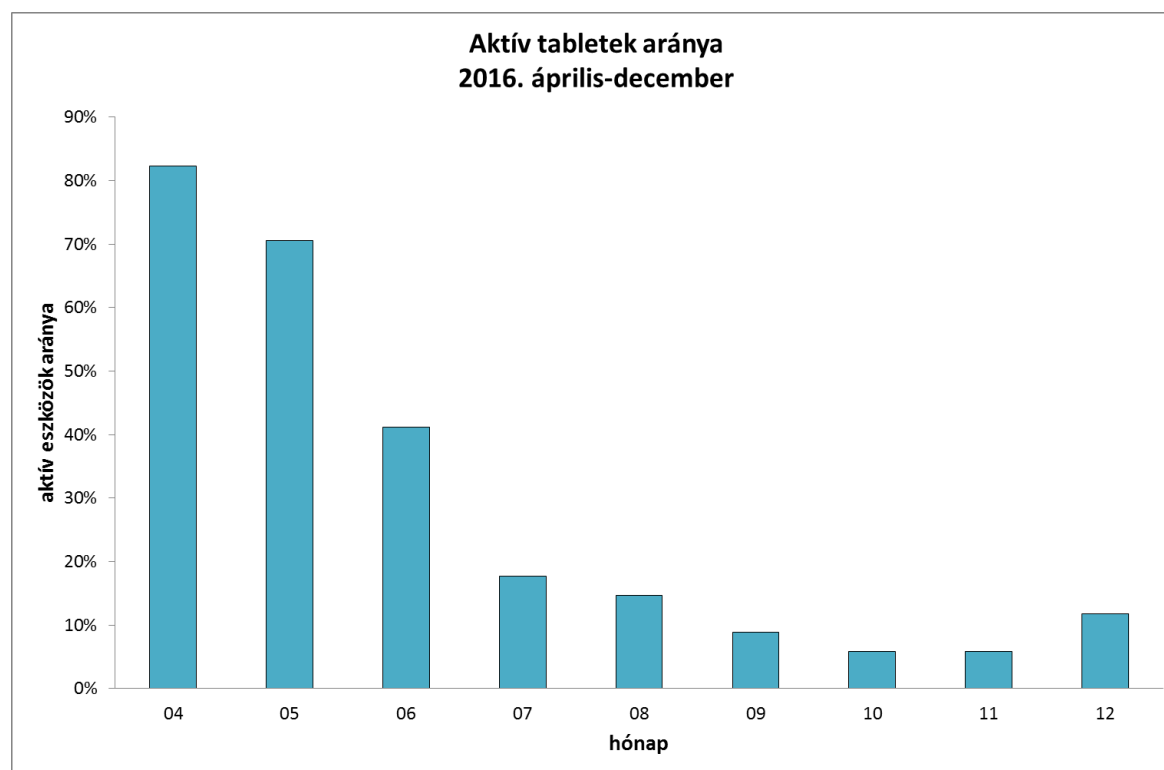
- 42%-os összteljesítmény (SD: 12%)
- A programban betöltött szerep alapján:
 - Segéd-eg.őrök: 51%
 - Eg.felelősök: 40% $p < 0,001$
- Iskolai végzettség alapján:
 - Érettségivel rendelkezők: 45% $p < 0,01$
 - Érettségivel nem rendelkezők: 40%
 - 8 általános: 38%
 - Magasabb: 45% $p < 0,0001$

Segéd-egészségőrök tablet-használata

- 49 db Acer Iconia tablet
- Kiadás: 2016.04.
- 11 db egészséggel kapcsolatos applikáció
- 24 db célzottan készült egészségnevelési kiadvány
- Naplózás: UserObserver®
- Átlagos használat időtartama: 56.983 mp (min:9, max:377.989 mp)

Segéd-egészségőrök tapasztalatai

Interjú vizsgálat 2106. február-2017. január

- Csatlakozás okai: munkanélküliség, érdeklődés, helyismeret
- Támogatás: a többség családja, környezete támogató
- Munka fontossága: közvetlen kapcsolattartás helyiekkel, megelőzés olcsóbb és hasznosabb, mint betegségek kezelése, bizalmi kapcsolatra épülő meggyőzés, egészségnevelés hatékony
- Munkával kapcsolatos konfliktusok
 - az ellátottakkal: érdeklődés hiánya, elutasítás
 - a praxisközösségen belül: kommunikációs szokások, adminisztráció, kifizetések késése, eszközök hiánya
- Program előnyei: széleskörű helyi kapcsolatok kiépülése, bizalom az egészségügyi dolgozókkal, helyi igényekre odafigyelés, minden réteg bevonható szolgáltatásba
- Program hátrányai: bizonytalanságok (futamidő, fizetés, jövő)

Segéd-egészségőrök szerepe a Programban és az alapellátásban

- A munkavégzés paramétereinek alapján az összes potenciális munkaórát legnagyobb mértékben a berettyóújfalui, legkisebb mértékben a hevesi praxisközösségekben dolgozó segéd-egészségőrök töltötték ki.
- Az egy ellátottra jutó munkapercek számában több mint kétszeres különbség van a minimum és maximum közt.
- Jelentős volt a kilépés (45%)
- Kulcsszerep az egészségi állapot-felmérés és egészségfejlesztési programok kivitelezésében
- Indokolt a segéd-egészségőrnek megfelelő munkakör finanszírozása az alapellátásban**
 - Főállás: egészségfejlesztési segítő (OKJ 32 720 01)
 - Rendszeres továbbképzés: egészségügyi mediáció, szakismeretek
 - Ösztöndíjprogram: középfokú végzettség, illetve eü. szakképzettség megszerzésére